

DOMOVINA

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kroge. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za **inzerate** se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inzerate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Čuvajte Savinjsko dolino.

(Dopis.)

Gospodarska samostojnost in neodvisnost povzroča večjo samozavest, večje zanimanje za javno življenje. To velja gotovo tudi za našo lepo Savinjsko dolino, katera spada gotovo med najbogatejše slovenske kraje.

Savinjski kmet se ne izogiba vprašanjem, ki se ne tičejo ravno njegove osebe in njegovega imetka; nasprotno: prav živahno sledi vsem pojavom v našem političnem življenju, in ni mu vse eno, kaj se godi z njegovim narodom. Savinjska dolina izkazuje največ odstotkov udeležencev pri volitvah, shodi in zborovanja se v nji obiskujejo najboljše, društveno življenje se krepko razvija in časopisje je razširjeno tako, da je ni zlepa hiša, ki bi ne imela vsaj enega lista.

Zato je pa Savinjska dolina gotovo ena glavnih opor štajerskega Slovenstva.

Toda nečemo pisati slavospeva naši dolini; hočemo marveč, da se smatra pričujoči članek kot skrbipoln klic iz naše doline, ki naj opozarja na oevsrnost, dokler je še čas. Nečemo biti nadležni kvernant, toda dokler bomo videli nevarnost, bomo vedno ponavljali svoj: ceterum censeo...

Savinjska dolina se mora in more danes še imenovati enotno slovenska. Nemstvo ne pride še prav v poštev. Toda čudno bi bilo, ko bi se Nemci spričo svoje ekspanzivnosti ne bili še lotili ravno naše lepe doline. Pred vsem je tu opozarjati na nemško obrt. V več krajih, zlasti na Polzeli in v Št. Pavlu so nemške tovarne, katere postajajo vedno bolj postojanke germanizacije. Oziroma se samo na razmerno visoko število Vračkovih glasov pri zadnjih volitvah. Vlačijo se tuji delavci v naše kraje, plačuje se jih boljše od naših; na domače delavce pa se vpliva z vso silo, izkorišča se gospodarska premoč, snujejo pa so tudi organizacije, ki na videz niso sumljive — n. pr. nemške požarne brambe, ki pa vendar izpodkopavajo narodno zavednost. Vrh tega se širi vsled priseljencev še splošna demoralizacija med ljudstvom. Značajnost gine, odpadništvo narašča. Prvi simptomi: zahteve po nemških šolah.

Kdor bi vstvaril slovensko delavsko organizacijo v Savinjski dolini, storil bi veliko narodno delo. Moralo bi biti to društvo za varovanje stanovskih in narodnih koristij.

Drugo sredstvo pa bi bilo ustanovitev narodnih podjetij. Ne mislimo na bogve kake tovarne; a vendar bi se dalo vstvariti manjša podjetja. Pri- like zato je že bilo — zamudila se je. Nemec pride — četudi brez velikega kapitala — in obogati. Slovenci mu pa hodijo za delavce.

Nekateri slučaj iz zadnjega časa kažejo, da se tudi po nekd med kmet- skim ljudstvom širi pogubljen duh. Kako je n. pr. z občino v Št. Pavlu? — Pozabiti ne smemo, da je ravno v Savinjski dolini več nemških graščakov in veleposestnikov; ti, oziroma njihovi oskrbniki trosijo štajerčijanstvo med ljudstvo. (Opomba. V zahvalo zato pa n. pr. sedi par teh graščakov v vran- skem okrajnem zastopni!) — Tudi tu so zadnje volitve pokazale mnogo. Slovenci pa si ne upajo nastopiti proti takim mogotcem, kakor da imamo še čase tlake in desetine.

Mali obrtniki, dostikrat odvisni ljudje, se obračajo v mnogih slučajih od svojega naroda; — glej število nem- skih napisov! Slovenski obrtniki pa — zlasti v tovarniških krajih — navadno nimajo poguma nastopiti odločno.

Tu lahko mnogo stori za vtrditve zavednosti pouk. Bodočnost naša so naše šole. V naši dolini imamo — reči moramo — lepo razvito šolstvo, toda marsikaj nam ne ngaja. Želimo, da bi naše šole povsodi razširjale svoj blago- dejni vpliv tudi izven svojih prostorov, kakor se to v mnogih krajih že godi. Želimo tudi, da bi se gojilo v naših šolah trohico manj hura-patriotizma in več slovenskega domoljubja.

Ob tej priliki pa moramo omeniti, da se ravno pri nas mnogo splotkari proti šoli — od izvestne slovenske strani. Komu v korist? Kdor ne želi svojemu narodu, da se mu duh razbistri čim najboljše, ga ne ljubi in izdaja nje- gove koristi. Nemci knjejo kapital in iz opozicije proti našim šolam, ki so narodne, se rodijo klici po ponemče- valnicah, ki so se slišali v zadnjem času iz naše doline.

Pa ne samo šole: treba nam je pouka v najširšem smislu: predavanj, knjižnic in pred vsem tudi poli- tičnih shodov. Malokje je toliko pripravnih tal za to, kakor v naši do- lini. Par shodov pred volitvami je go- tovo premalo. Pridite med narod, raz- pravljajte z njim o javnih vprašanjih, ki se ga tičejo.

Naj se nas razume prav. Dobro vemo, da voditelji ne morejo storiti vsega. Vendar neobhodno potrebno je, da izhaja inicijativa iz središča, da se organizira sistematično delo, da ostanejo voditelji, zlasti naši na- rodni zastopniki, v stiko z ljud- stvom.

Domačini morajo delati sami in bodo delali, samo inicijative in sistema je treba. Občinstva pa ne bode zlepa hvaležnejšega, kakor so naši Savinjsčani. Spregovorili bi še o naših trgih, toda članek bi se razširil preveč. Mnogo pritožb imamo o teh, nekaj trdnih narodnih taborih. Prihranimo si jih za samostojen članek.

Omenjamo le še dejstvo, da kakor povsod, tudi posebno pri nas naši uradi

pospešujejo germanizacijo. Oglejmo se na železniške napise, na poštne pečate. Oglejmo se na sodniške, davkarske urade. Če je v kraju deset Nemcev, se ga smatra za nemško posest.

Temu nasproti pa imajo naši av- tonomni uradi premeško hrbtnico! Občine še vedno dopisujejo in odgo- varjajo državnim uradom nemški; dvo- jezičnosti pa je itak več ko preveč.

Opozarjamo, da imamo za podlago vseh pričujočih izvajanj konkretne slu- čaje. Nismo navajali podatkov, ampak smo pisali splošno, da se ne bi čutil kdo „žaljenega vsled napadov“, kar je pri naši slovenski občutljivosti več ko umevno. Na razpolago pa smo s kon- kretnimi podatki vsakomur, ki bi se zanimal zanje.

Propad Savinjske doline bi bil smrtni udarec štajerskemu Slovenstvu. Zato opozarjamo že zdaj na pogubne simptome.

Obmolknili ne bomo, dokler ne bo segel naš klic do merodajnih mest. Opozoriti je vendar lažji nego pridobi- rati izgubljeno nazaj.

Saj ni treba, da bi začeli z delom vedno šele takrat, ko bo že zamujeno!

Paberki iz Ornig-Glas-Underrainovega kraljestva.

Zakaj je Štajerčev papir tako draga reč?

„Novi Slovenski Štajerc“ prinaša pod tem naslovom članek, ki kaže vso gnusno goloto naših pravnih razmer:

To vprašanje se da točno pojasniti, če se poseže nazaj v polupretekli čas, ko je pretresljivi slučaj Franc in Ma- rija Bratuša razburil celo avstrijsko javnost. Slovensko časopisje je ostro napadalo justične razmere na Spodnjem Štajerskem in obsojalo postopanje grofa Gleispacha pri imenovanju sodnih urad- nikov. Celo ptujski „Pozor“ se je takrat ojunčil iz dremotnega snivanja in za- počel s shodom na Ptujski gori akcijo, ki bi utegnila sodne razmere predru- gačiti in ptujsko sodno osobje korénito spremeniti, da so jo podpirale vse slo- venske občine in vsi narodni faktorji. To se pa ni zgodilo. Večina ptujskih občinskih predstojnikov je indiferentna in indelcutna. Ostali del je nemčurski, ki prisega na evangelij „Štajerca“. „Štajerčev“ urednik je bil takrat znani Janez Drevenšek iz Leskovca. Ta je takrat lagal v svojem listu o tej za- dev, da je do neba smrdelo. Te laži in zavijanja so mu dohajale potom „Štajerčevega press- komitéja“ od ptujskih in ma- riborskih c. kr. sodnih urad- nikov, katerim so se hlačice tresle, ker so taki virtuozji v vodstvu preiskav in iskanju resnice. Če bi takrat z ozi- rom na slučaj Bratuše vse občine pe- ticionirale, naj se odstavi dr. Glas in

naj se kaznujejo preiskovalni sodniki in sodni zdravniki, ki so v tem slučaju poslovali, bi to že imelo nekaj uspeh. To se žalibog ni zgodilo. Ptujski in mariborski sodniki potre- bujejo „Štajerca“, da zamorejo, ako se jim spet kaka taka „zmota“ primeri, udušiti ogor- čenje in razburjenje sloven- ska javnosti. Radi tega — jim je „Štajerčev“ papir — ena draga reč. Pomisliti je tudi treba, kako sta bila zakonska Bratuša ogoljufana in opeharjena glede odškodnine za po ne- dolžnem prestano večletno ječ. Franc Bratuša, ki je bil po nedolžnem na smrt obsojen, sploh ni dobil nobene odškodnine iz državne blagajne, ker so ga v zaporu obdržali in tožili radi obrekovanja svoje žene Marije Bratuša. Ta je v ječi popolnoma osle- pela in dobiva sedaj — čujte in strmite — vsak dan eno krono od c. kr. sodnije v Ptuj izplačano. Radi bi vedeli, koliko bi g. Ornig, dr. Glas ali g. pl. Underrain zahteval od države, če bi eden ali drugi bil le en teden v zaporu po nedolžnem priprt. V tem tiči ravno nesramnost in škan- daloznost Gleispachovega sistema. Ma- rija Bratuša je dobila, ko je na duhu in telesu potrta ter slepa zapustila ječo, spet vsled pritiska „Štajer- čevih agitatorjev, toliko zau- panja do sodnije, da ni šla nobenega slovenskega odvetnika vprašati, koliko sme zahtevati odškodnine za po ne- dolžnem prestano ječo, marveč se je zadovoljila z eno krono na dan. To je ptujška justica. Kmalo na to je pa dobil g. dr. Fran Glas viteški križ Fran Josipovega reda, ki mu ga gosp. grof Gleispach ni mogel več odrekat, ker ta mož tako izbornu uraduje in ker ima ta red tudi že za enake „zasluge“ g. Ornig sam. Novoimenovani predsed- nik g. vit. Pittreich je ob svojem na- stopu izjavil, da bode po Gleispachovih stopinjah in sledovih hodil. Če je mož to resno mislil in če to ni bila samo neumestna fraza, ga more vsak človek, ki nima puhle repe v glavi, le pomi- lovati. Če potrebuje ptujsko in mari- borsko sodišče list „Štajerca“, da za- more svoj ugled ohraniti, je v resnici „Štajerčev“ papir „ena draga reč“; pa samo za te uradnike in Gleispach- Pittreichov režim. Radovedni smemo biti, katere redove bode novoimenovani g. predsednik graškega nadsodišča za take „izredne“ zaslugе svojim podložnim uradnikom izposlovati?

Svetovno-politični pregled.

— Avstrijska gosposka zbor- nica. Gosposka zbornica je v svoji sobotni seji sprejela proračunski pro- vizorij. Tekom debate je dvorni svetov- valec Jeiteles izjavil, da smatra za izključeno, da bi se bivšega ministr-

skega predsednika dr. Körberja radi službenih poslov zamoglo zaslišati pred drugo podsodnostjo, razun pred drž. sodiščem. Nadalje je izrazil željo, naj bi se narodno sporazumljenje posrečilo v interesu državnega razvoja ter je izjavil, da je neobhodno potrebno, da se vzdrži svobodni promet blaga med obema državnima polovicama. Zagovarjal je pa ustanovitev samostojnih bank za izdavanje bankovcev. Brez debate je bil sprejet trgovsko-politični pooblastilni zakon. Zakon o vojaški pristojbini je bil vrnjen komisiji.

— **Cesar dr. Šusteršič.** V sredo se je vršil na cesarskem dvoru na Dunaju drugi obed delegatov. Po obedu se je cesar razgovarjal z nekaterimi delegati, med temi je nagovoril tudi dr. Šusteršiča. Cesar je rekel dr. Šusteršiču, da je v delegaciji prav ostro govoril o balkanski politiki naše monarhije. Ni res — je rekel cesar — da je avstrijska balkanska politika sovražna Slovanom, marveč je nje stremljenje obrnjeno na to, da se varuje samostojnost balkanskih držav. Dr. Šusteršič je odgovoril, da je govoril iz patrijotičnega prepričanja. Govorica se je potem obrnila na jugoslovanska notranjopolitična vprašanja. Cesar je izrazil svoje obžalovanje, da se ni posrečilo napraviti miru v kranjskem deželnem zboru, to tem bolj, ker se je bilo že prav blizu. Cesar je konečno izrazil željo, naj bi se to posrečilo.

— **Narodnosti na Ogrskem.** Ogrske narodnosti, (Slovaki, Srbi in Rumuni) so se, kakor smo že sporočili, organizirale v enotno stranko s sedežem v Pešti. Vsaka narodnost obdrži pa svojo avtonomno upravo. Izdatki, ki jih bo imela stranka, se bodo pokrivali s posebnim narodnim davkom. Narodnostni državni poslanci bodo plačevali 200 kron, premožnejši člani stranke 20 kron, revnejši pa 2 kroni na leto. Znak stranke bo emajliran hrastov list — da se bo ločil od madjarskega tulipana.

— **Novi predsednik mladočeškega kluba.** Večina mladočeškega kluba je sklenila, da bo pri prihodnji plenarni seji, ki bo v torek, volila za klubovega predsednika dr. Kramarja.

— **Šef ruskega generalnega štaba** Palicyn pride k jesenskim avstrijskim vojaškim vajam v Šleziji, da se predstavi cesarju in čestita grofu Becku k jubileju.

— **Cesar se poda** danes na dva mesca v Ischl.

— **Ruska gosudarstvena дума** je pričela 29. m. m. razpravljati o shodnem zakonu. Socialisti so obljubili, da hočejo podpirati dumo v boju proti samovolji, a da smatrajo dumo le za prvi korak na poti do konstituante. Več govornikov na levi je obsojalo zakonski načrt, ker ni dovolj svobodomiseln in ima omejitve, ki jih pozna le nemški shodni zakon. V petek je nabirala slušateljica nekega višjega ženskega izobraževališča po duminih hodnikih med člani dume prispevke za revolucionarno gibanje. Ko so opozorili nanjo, je izginila.

— **Predsednik ruske gosudarstvene dume Muromcev** je izjavil, da je zanj nemogoče sestaviti ustavno ministrstvo in bi moral odkloniti sestavo vlade. Najvažnejša in najštevilnejša stranka kadetov šteje le 140 članov in nima večine. Kompromis s strankami na desnici pa ni mogoč.

— **Iz Rusije.** Kršenje discipline prvega bataljona Preobraženskega telesnega polka je spravil vojaške kroge v veliko zadrego. Podrobnosti o neposlušnosti so nastopne: Ko je bila v šotorišču odpeta navadna večerna

molitev, je stopil pred divizijskega generala Oservio neki podčastnik ter mu izročil addresso, v kateri so bile našteje zahteve bataljona. Bilo je več zahtev, tako med drugimi, da se lepše postopa z moštvom in da dobi isto boljo hrano. V adresi se je pa tudi obsojalo policijsko službo vojakov ter se načelno odobrilo razdelitev zemljišnega posestva. General je ostal popolnoma miren, ukazal je pa aretovati podčastnika, ki mu je izročil addresso. Ker biva prvi bataljon, kakor telesni bataljon, poleg zimske palače, so vojaški predstojniki sklenili strogo postopanje. Pod vodstvom poveljnika kneza Trubeckega, kateremu je bila izrečena najvišja graja, je bil bataljon z vsemi častniki vied odveden v kazensko garnizijo Medved, kjer so svoječasno bivali japonski vojni vjetniki ter je bil tamkaj razorožen. Sestavi se posebno vojno sodišče. Drugi vojaki polka so bili pri odhodu bataljona mirni ter so obsojali vedenje bataljona.

— **Ruske finance.** Redni državni dohodki so znašali v prvih štirih mesecih letošnjega leta za 61.200.000 rubljev več, kakor lani v tem času. Zunanja trgovina od 14. januarja do 10. junija izkazuje 131.287.000 rubljev več, kakor iznaša uvoz. Carina se je vplačala v višini 90.903.000 rubljev, V hranilnice so vložili 114.900.000 rubljev, lani le 24.800.000 rubljev.

— **Odstavili so kneza** na otoku Samos v Egejskem morju. Samos ima 50.000 prebivalcev; kneza mu imenuje turški sultan in je onitemu podložen. Dosedanji knez Janeo Bey Vithynos je star 67 let, in je kneževska zbornica javila porti, da se je izrekla za to, da se ga radi nezmožnosti odstavi in naj porta imenuje novega.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Knezoškof v Celju.** V soboto popoldne je došel knezoškof in ekselencja dr. Napotnik z brzovlakom v Celje, kjer ga je na kolodvoru sprejela duhovščina, potem gg. dra. Sernec in Hrašovec. Zvečer so napravili učenci orglarske šole s pevkami kapucinske cerkve knezoškofu podoknico. Včeraj je bila birma okoli 1300 otrok v farni cerkvi, danes se je obhajala sv. birma v nemški cerkvi. Včeraj popoldne je bil slavnosten obed pri gospodu opatu. Prišli so k njemu tudi gg. dosedanji župan Rakusch in podžupan dr. Jesenko v imenu celjske mestne občine, cerkvena ključarja nemške cerkve gg. Pacchiaffo in Terschek, g. nadkomisar pl. Prah za okrajno-glavarstvo, predsednik okr. sodišča pl. Wurmser, vitez Gossleth, gg. majorja Krasser in Mellini, gg. dra. Sernec in Hrašovec i. dr. Za napitnico mestnoobčinskim zastopnikom, katerih ob prejšnji birmi, kakor znano, ni bilo k obedu, zahvalil se je podžupan gosp. dr. Jesenko in rekel, da je razmerje med občino in cerkvijo postalo tako, da je zastopnikom občine bilo mogoče priti k tej slavnosti. — Danes gre knezoškof v Žalec, kjer posvečuje jutri novo cerkev, v sredo pa deli sv. birmo; v četrtek je v Grižah, v petek v Polzeli, v soboto na Vranskem, v nedeljo v Braslovčah, v ponedeljek v Št. Jurju ob Taboru in v torek v Šmartnem na Paki.

— **Nemško Celje — in slovenski obrtnik.** G. Pokorn ima svečarsko in medicarsko obrt v Celju in v Šoštanju. Četudi prebiva večinoma v Šoštanju, plačuje v Celju za svojo obrt ravno tako davek, kakor drugi, nemški obrtniki. Ima torej isto pravico, da postavi v slučajih, kakor je n. pr. birmanski dan, svoj prodajalni šator na takšnem mestu, da vsaj nekaj skupi. No gosp.

Pokorn za včerajšnji dan ni dobil prostora. Na policiji se mu je reklo, da zanj ni več prostora. Tako torej! Slovenski obrtnik, ki plačuje davek, kakor vsak drugi, v Celju ne bo imel več prostora za svoj prodajalni šator? Ali je to tudi že sad ere Ambroschitsch? Komo videli! — Prihodnje dni so birme po Savinjski dolini! Pozivljamo slovenske občine, naj izvajajo iz postopanja celjske občine konsekvence, slovenske botre pa pozivljamo, naj peljejo svoje birmance k narodnemu medičarju.

— **Frankfurtarice na okrajni sodnji.** Ko so prišli v petek nemški pevci iz Brucka, se je seveda razobesilo po Celju vse polno nemških zastav. Take zastave so mahale tudi iz magistrata in iz sosedne hiše. To bi ne bilo sicer nič čudnega, toda v teh poslopjih so tudi prostori celjskega okrajnega sodišča. V soboto nato je bil tožni dan, prišlo je vse polno strank, in pozdravljala jih je iz sodnije črnorudečezolta zastava. Posebnega zaupanja slovenske stranke do tako dekorirane sodnije že ne bodo imele. — Seveda je hiša last mesta, toda če se magistrat ne ukloni zahtevi, da se razobešanje zastav opusti vsaj ob dnevih, ko prihajajo stranke, naj bi se pač poiskali za sodnijo drugi prostori, kajti gotovo je skrajno neprimerno, da se daje vedno strankam povod za nezaupanje in zavest, da se deli na sodniji samo nemška pravica. — Sicer smo pa na tihem uverjeni, da predsedstvo sodnije niti zahtevalo ni, da se zastave ne izobesijo ali vsaj odstranijo v soboto.

— **Slovensko trgovsko društvo.** Ustanovni občni zbor slovenskega trg. društva za Štajersko se je vršil včeraj popoldne ob precejšnji udeležbi. Predsednik pripravljalnega odbora gosp. V. Kramaršič otvori in vodi zborovanje. O namenu društva govori g. M. Železnik. Povdarja v svojem lepem, narodnega navdušenja prekipujočem in realnost razmer pojmujočem govoru posebej štiri točke, katerih bi se naj oprijelo novo društvo v svojem delovanju, namreč: 1. da skuša obraniti trgovski naraščaj pred raznarodenjem in da tako ohrani stotisoče slov. kapitala, 2. da pospešuje pri svojih članih in sploh v trgovstvu prepotrebno strokovno in svetovno naobrazbo, 3. da misli na ustanovitev posredovalnice za službe in 4. da misli na uvedbo bodisi kakega že obstoječega, bodisi novega trgovskega glasila za Štajersko. — Gosp. dr. Kukovec pozdravlja novo društvo v imenu pol. društva „Naprej“, želeč mu, da se razvija, da mu Bog da trdnih voditeljev, ter povdarja, da bodo šli ostali Slovenci društvu pri njegovem delovanju vedno na roko. — Prečitajo se na to pravila, ki se odobre z željo, naj jih novi odbor, v kolikor so pomanjkljiva, spremeni tekom doglednega časa. — Brzobjavne in pisane pozdrave so poslali gg. Iv. Zupančič in Fr. Zelenik iz Ljubljane, Ivan Žiher iz Št. Jurja ob j. žel., Brezovnik iz Vojnika, Govekar iz Ljubljane, Potevar Lovro iz Ivanjkovec, Sudič iz Zagreba ter 600 v Zagrebu zbirajočih trg. nameščencev. — G. dr. Božič povdarja, da so pravila pomanjkljiva, da bo posebej treba misliti na to, da se reši kreditno vprašanje za trgovce in obrtnike. Treba bo vstaviti lastni kreditni zavod. Dalje želi, da postane slov. trg. društ. sčasoma trgovska zbornica za Spod. Štajersko, ker iz Gradca ne pride nam nič dobrega. — Zastopnik trgovskega društ. „Merkur“ za Kranjsko, g. K. Meglič, pozdravlja novo društvo v imenu svojega društva, želeč, da bi obe skupno delovali. — Vrši se nato sprejem članov in volitev novega odbora, v katerem

so: gosp. Peter Kostić kot predsednik, kot odborniki pa gg: Ravnikar, Diehl, Vavken, Anderwald Albin, Leskošek, Pajk; namestniki so gg.: Končan, Detiček Pavel, Valand; preglednika računov sta gg.: Maks Detiček in Jagodič. — Včerajšnje zborovanje postane velevažnega pomena za Spodnje Štajersko, če bodo gg. odborniki, v kar s polno dušo zaupamo, v polni meri pojмили in vršili svojo težko, a vzvišeno nalogo. Novemu društvu, organizaciji našega srednjega stanu kot enega krepkih stebrov našega naroda, pa želimo na njegovo nadaljnjo pot: naj proevita, naj deluje!

— **Včerajšnji vrtni koncert** celjske narodne godbe na vrtu „Narodnega doma“ se je vršil ob — hvala bogu — lepem vremenu in ob obilni udeležbi slovenskega občinstva. Prostrani vrt „Narodnega doma“ je bil zaseden od prve do zadnje mize. Ostalo je mnogo posetnikov ustanovnega zbora „Slov. trg. društva“ in tudi celjski Slovenci so tokrat pokazali svoje zanimanje ter željo po uživanju umetnosti. Reči moramo, da se je vrla celjska narodna godba dvignila poslednji čas, kar se tiče finese in lepote proizvajanja, na visoko stopinjo. Godba je postala samostajno društvo, in takoj v prvem večjem nastopu je pokazalo, koliko pomaga samostojnost, ko lahko društvo po lastni volji razmahne krila. Želimo, da vrla društvo vstraja in da nam tekom poletja nudi še več tako lepih, vžitka polnih večerov.

— **Kres z umetelnim ognjem** prižge, kakor smo že javili — „Celjsko pevsko društvo“ v sredo, dne 4. t. m. zvečer na Starem gradu s sodelovanjem celjske narodne godbe. Začetek ob pol 9. uri. Po kresu koncert godbe v „Skalni kleti“.

— **Odbor „Celjskega pevskega društva“** opozarja še enkrat vse častite dame-pevkinje in pevce na generalne vaje za koncert velike ljudske veselice v korist družbe sv. Cirila in Metoda, ki se vrše v torek 3., četrtek 5. in petek 6. julija. Kdor nastopi pri koncertu je neobhodno potrebno, da se udeleži vseh teh vaj.

— **Slovenskim občinam.** „Domovina“ je že mnogokrat pisala o potrebi slovenskega uradovanja z državnimi uradi. Zlasti sodnije se morajo mnogokrat obračati na občine, in jim dopisujejo navadno seveda nemški. Opetovane pritožbe pa so imele vsaj ta uspeh, da celjska okrožna sodnija pošilja občinam, ki to izrecno želijo, slovenske dopise. In glej: do zdaj sta se oglasili samo dve občini s to zahtevo. Čudom se čudimo tej zaspanosti in tem klečplaztvu slovenskih občin tem bolj, ker so med temi občinami tudi take, ki glasom svojega sklepa uradujejo „samo“ slovenski. — V sodnih aktih nahajamo zlasti občine iz Savinjske doline, ki dosledno dopisujejo s sodnijo nemški. Občina Polzela n. pr. rabi za take dopise celo nemški pečat, ki bi moral biti že davno med staro šaro. — „Domovina“ pozivlja torej vse slovenske občine, da čim prej naznanijo okrožnemu sodišču v Celju, da zahtevajo slovenskih dopisov. Ugoditi se jim mora gotovo; brez te zahteve pa ni pričakovati, da bi sodišče začelo poslovati slovenski, saj vemo, kako se varuje vsak kotiček nemškemu jeziku. Na noge torej, slovenske občine, da ne bote v posmeh nemškemu uradniku, češ, saj bi dopisovali slovenski, pa občine same ne-čejo.

— **Nov doktor — rojak.** Danes, dne 2. julija je na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava g. cand. jur. Anton Prus, naš rojak iz Konjice. Čestitamo!

— **Izjava.** Z ozirom na naš dopis, ponatisjen v našem listu dne 16. srčca t. l. št. 32, pod naslovom „Kopalnice Dobrna pri Celju“, izjavimo, da nimamo vzroka dolžiti Petra Okrožnika tatvine v škodo štajerskega dež. odbora, marveč smo le pisali, kar je Janez Guzej različnim ljudem pripovedoval.

— **Vprašanje na gospode poštne uradnike.** Slovenski kmet nam piše: Dne 27. pr. m. sem dobil iz Dunaja telegram, ki mi je docela nerazumljiv in se doslovno glasi: — Ako se fant na gobi zahasni, prej tem potem jasno srečo. — Sl. urečništvo izvoli izvirnik na razpolago vzeti in ga tistim, ki ne verujejo, da je v istini v Avstriji mogoče takšne pokveke od c. kr. uradov dobiti, pokazati. — Kot kmet ne razumem tega telegrama, morebiti ga razume kak poštni uradnik.

— **Savinjskemu Sokolu v Mozirji** je poslal g. Fr. Božidar Štifter, profesor v Kalngi v Rusiji zopet dar. Pred kratkim smo zahvalili gospoda Štifterja za 30 K, ki jih je daroval našemu društvu, a danes pošilja zopet dva rublja v Tralnikov nabiralnik kot kazen za pozabljen pobotratinstvo — Sokolu v podporo, za kar se mu sokolsko iskreno zahvaljujemo.

— **X. izkaz darov Savinskemu Sokolu.** G. Fr. Bož. Štifter, profesor v Kalngi (Rusija) 5 K. G. Fr. Ježovnik, veleposestnik v Velenju, 10 K. G. Ivan Zupanec, trgovec v Šoštanj, 3 K. Gosp. Anton Spende v Ribnici (Kranjsko) poslal v sokolsko blagajno od dobljenega pagata 4 K. Brat dr. Drago Treo, starosta Goriškega Sokola preplačilo 450 K. Preplačilo v Gornjem gradu: 150 K. Nabiralniki v Gornjem gradu: gospe F. Trobec 9 K, g. I. Tarb 11 in 1 K, g. I. Mikuš 5 K. Nabiralniki v Mozirju: gospe Jos. Blaž (Tratnik) 9 K, g. Ant. Strenčan 8 K, brat Kraigher 180 K (kazni). Na blok gospe Mici Tratnik 4 K. Vsem nabiralcem in darovalcem: Na zdar!

— **Gg. poverjenikom „Matice Slovenske“.** V „Matici“ je nastalo živahno gibanje. Za letos izide kar osmero knjig, med temi običajne „Zabavne“ in „Knezove knjižice“ tudi Tolstega „Moč teme“ in pa prvi zvezek „Hrvatske knjižnice“ (v hrvatskem jeziku z uvodnim tolmačem.) Gg. poverjeniki naj z ozirom na to bogato vsebino letošnjih publikacij nabere čim več novih članov. Knjige izidejo še prej nego lani.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** opozarja, da je od 1. julija t. l. naprej edina založnica kavinih izdelkov v korist naše družbe le tvrdka Ivan Perdan v Ljubljani. Tvrdka Perdan je po naši družbi znana postala vesoljnemu Slovenstvu. Postala je pa obenem tudi naša dobrotnica. Tudi to dobro ve naš narod.

Perdanova kava je najboljša in konkurira z vsemi drugimi izdelki te vrste. Zunanja oprema te nove „družbine kave“ je umetniška in obenem pončna. Na nje ovitkih vidite naša družbina šolska poslopja v Trstu, v Velikovu, na Muti in na Savi. Slovenke, kupujte odslej le to novo družbino kavo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

— **Nekaj za lovce.** Preteklo sredo ob 3. uri popoldne se je slišalo tik cerkve pri Sv. Jederti vpitje: lisica, lisica! Kakor blisk skoči tamošnji čupnik po puško in hiti naskočiti „prilatetja“ perutnine, ki si je med tem poiskal varno zavetje v pšenici. A ni počival dolgo; kosmati Karo ga je kmalu zasledil, zaječal, in iz pšenice prilomasti hudomušni lisjak ter jo vreže čez visoko travo med smrekicami naravnost proti hosti — a naenkrat za-

grmi strel — lisjak se grdo zadere in srdito grizoč travo in zemljo okoli sebe — se vleže k večnemu počitku. Zadet je bil v levo oko in v prsi; mislil je preskrbeti svoji družini mlado piško, ki jih je še precej pobral v okolici, a postal je za svojo gorečnost — žrtev svojega poklica. — Še se tu klati en star, že siv lisjak, ki je nad 40 let vznemirjal sosese in še zdaj, čeravno ima še skrhane zobe, bi rad grizel in druge ujedal. Komaj je sem prikobacal, že se je sprl zavoljo mejnikov — in v tem je on specialista — z nekim sosedom. Če mu kdo stopi na rep, se zadere navadno v celjski „bahtarci“, ki je edino pribežališče takih nemčurških grešnikov. Upamo, da bode kmalu pobral kopita, ker mu tu še pestice ne pomoli.

— **Šmarska prostovoljna požarna bramba** priredi v sredo, na predvečer sv. Cirila in Metoda, slovesno bakljado skozi trg. Priporočamo drugim društvom v posnemo!

— **Lokalna železnica Grobelno-Slatina.** Dve leti je že minulo, kar so občine okoli Rog. Slatine prošnje na železniško ministrstvo vposlale, naj bi ukrenilo, da se peron na postaji Rog. Slatina prebeli, ker je izzivalno s črno-zolto-rudečo barvo „poslikan“. V prošnji so občine tudi zahtevale, naj dobi postaja v Rog. Slatini, kakor vsepovsod navada, napis. Nekako čudno se tujcem zdi, ko pridejo z vlakom v štacijo, in ne vidijo napisa. Ministrstvo je sicer odgovorilo, da bota obe napaki odstranjeni — a je že poldrugo leto od tega — in je še peron pri starem pobarvan in štacija brez napisa. V Rogatecu je z napisom ravno tako. Državni poslanci, podregajte pri novem želez. ministru Držati, naj se spomni, da v Rogatecu in v kopalnici Rog. Slatina pride več Slovencev kakor Nemcev. Tisti pa, ki se skozi Rogatec in Slatino vozijo, radi vedo, kje da so, kajti sprevodnik včasih tako tiho imena postaj pokliče, ga ga razumeti ne more, ker pa na postajah napisa ni — morajo potniki drug drugega prašati, kako se postaja imenuje. Držati bilo bi tudi dobro povedati, da je železnica Grobelno-Slatina na slovenskih tleh.

— **Iz čebelarških krogov.** V nedeljo, dne 8. julija t. l. predava v Žetalah potovalni učitelj g. Jurančič o čebeloreji. Čebelarji in oni, ki hočejo to postati, se k obilni udeležbi vabijo.

— **Očetno kislino** je pil štiriletni sinček posestnika Fajsa v Spodnji Novi vesi pri Slovenski Bistrici. V groznih bolečinah je otrok umrl.

— **Slovenski kolesarji ormoške okolice** priredijo v nedeljo, dne 8. julija izlet v Varaždinske toplice. Snidejo se v g. Gomzi-jevi gostilni v Ormožu; odhod iz Ormoža je točno ob 4. uri v jutru. Ako bi bilo slučajno slabo vreme, se vrši izlet dne 15. julija. Naj nobeden kolesar ne opusti si ogledati znamenitosti Varaždinskih toplic. Vsak dobrodošel!

Jakob Waupotič, prireditel izleta

— **Odbor slovenskega društva v Mariboru** je v seji z dne 30. junija sklenil zahtevati z ozirom na skrajno žalostni uspeh glede razdelitve volilnih okrajev in glede poslancev na Štajerskem ter na preteče sklepanje glede Koroške, da slovenski zastopniki v volilnem odseku, osebno njega predsednik, prično z odločno obstrukcijo, dokler se zagotovi drugi slovenski mandat na Koroškem, sedmi slovenski mandat na Štajerskem in na vsak način rekonstrukcija glede občin v Radgonskem, Čumureškem ter Arveškem okraju.

— **Mala nedelja.** „Kmet. bralno društvo“ priredi dne 8. t. m. veselico

na vrtu g. Senčarja, s petjem in gledališko igro: „Ne kliči vraga“ ter „Dobrodošli! Kdaj pojedete domu?“ Pri prosti zabavi s šaljivo tombolo in šaljivo pošto svira Kocmutova godba. Začetek ob 4. uri popoldne. V slučaju slabega vremena se veselica vrši osem dni pozneje.

— **Nesreča v premogokopu.** V Fohnsdorfu na Štajerskem se je pripetila nesreča v ondotnem premogokopu. Dve osebi sta mrtvi, 4 težko ranjene.

— **Odvetništvo je odložil dr. Derschata,** sedanji železniški minister.

Kranjsko.

— **Za napredek sadjarstva.** Deželni odbor kranjski je iz deželnokulturnega zaklada daroval 100 K podpore v svrhu izdaje spominske knjige radovoljske sadne razstave.

— **Kranjski nemški mandat.** Zastopniki nemško-narodnih dijaških društev na graškem vsencilišču in tehniki so sklenili, da se pismeno zahvalijo poslancema Wastianu in dr. Pommerju, da sta nastopila za državnoborsko zastopstvo kranjskih Nemcev. Zahvala naglašja, da nemško zastopstvo na Kranjskem nima samo krajevnega, marveč tudi splošni narodni pomen. Poslanca naprošajo, naj tudi nadalje posvetita mandatu kranjskih Nemcev svojo pozornost.

Koroško.

— **Pobita okna na Velikovski narodni šoli.** Pretekli teden se je vršila obravnava zoper nekega F. S., ki je pobil okna na šoli „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Št. Rupertu pri Velikovu. Obtoženec je bil seveda oproščen. Zanimivo je pa tudi, da se je moral krivec zagovarjati samo radi prestopka poškodbe tujega imetja, dočim drugače državno pravdnštvo vsakogar, če bi pobil tudi samo okno na kakšnem stranišču, zasleduje radi hudodelstva javnega nasilstva. Vkljub temu pa o nepristranosti sodišč seveda ne dvomimo.

Primorsko.

— **Iz strahu pred sodiščem zblaznel.** 39 letnega sadjarja Antona Beana v Gradišču na Goriškem je tožil ondotni župan zaradi razžaljenja časti. Sadjar je bil pri sodišču dne 19. pr. m. sicer oproščen, a zadeva ga je tako pretresla, da je zdaj zblaznel in da vidi povsod orožnike, ki ga preganjajo. Oddali so nesrečnika v goriško bolnico.

— **Mlad ubijalec.** V Gradišču ob Soči je bil obsojen v dvamesečni zapor 12 letni deček Lorenzon, ki je svojega tovariša Davida Souzona tako pretepel, da je ta vsled tega umrl.

— **Umrljivost v Trstu.** Od 17. do 23. junija je umrlo 39 moških in 47 ženskih, skupaj 86 oseb, nasproti 74 v istem tednu minolega leta. Povprečna umrljivost v tem tednu je znašala 227 pro mile.

— **Sadno razstavo** priredi tekom letošnjega leta „Goriško kmetijsko društvo“.

— **Policija v Gorici** se pomnoži za 20 redarjev.

Svetovne vesti.

— **Povišanje poštних in brzojavnih pristojbin.** Čuje se, da je trgovsko ministrstvo z ozirom na protestno akcijo med trgovci in industrialci sklenilo, da ne stopi v veljavo nameravano povišanje poštних, brzojavnih in telefonskih pristojbin.

— **Šef avstrijskega generalnega štaba, fcm. grof Beck,** odpotuje v kratkem v Rim, kjer se pokloni italijanskemu kralju.

— **Velike italijanske vaje ob avstrijski meji.** Sredi avgusta se prično velike vojaške vaje 10. divizije (Padova) ob tirolsko-italijanski meji v dolini Cordelove, ki je baje določena za eventualni italijanski naskok na Avstrijo.

— **Oboroževanje Dalmacije.** Pod tem naslovom prinaša „Obzor“ uvodni članek, kjer pravi, da obrača Italija vso pozornost na Balkan in se pripravlja na vojsko. Tako utrjuje Venecijo in išče primerne postojanke za brodovje med lagunami. Italija ima močnejše brodovje kot Avstrija in zato hiti zadnja na vso moč jačiti svojo mornarico. Dalmacija dobi železnico, a ne zato, da bi se pospešil promet, ampak iz strateških razlogov. Po Dalmaciji zgrade utrdb; zlasti mislijo utrditi Kotor, Šibenik, Lošinj in druge otoke ob obali. Milijone bodo porabili v vojne svrhe.

— **Trojni umor.** V Nišu na Srbskem je carinski sluga Živković ustrelil svojo ženo in dva policaja, ki sta ji prihitela na pomoč.

— **Aretovan anarhist.** V Ubedi na Španskem so aretovali nekega anarhista, o katerem sodijo, da je oni napadalec, ki je v Parizu vrgel bombo proti Loubetu in proti kralju Alfonzu v Madridu.

— **Milo zopet podraženo.** Tovar narji mila so sklenili, da milo zopet podraže za 1 K pri 100 kg. To je že tretje podražanje mila v enem letu!

— **Stavbinski delavci na Dunaju** so zopet pričeli z delom. Sprava med delodajalci in delojemalci se je napravila potom posebne pogodbe. Delavcem bo položaj nekoliko boljšan. Delavci so bili izključeni od dela sedem tednov.

— **Poslanci — mužiki.** Skoraj vsi kmečki poslanci ruske državne dume prenočujejo v javnih ponočnih zavetiščih. Njih hrana je zelo priprosta: kos kruha in čaša čaja. Dobivajo od države 10 rubljev dnevni dijet, mogli bi si torej marsikaj privoščiti, toda ne delajo tako. Nimajo blagostanja na deželi in 1 rubelj je baje za nje dosti. Ostalih 9 rubljev pošiljajo revežem svojega volilnega okraja. Takih poslancev ni imel dozdej noben parlament na svetu.

— **Maroški sultan** je podpisal zapisnik o konferenci v Algecirasu. S tem je ta zadeva definitivno končana.

— **Kolumbov spomenik v Vatikanu.** Iz Rima poročajo: Pod predsedstvom kardinala Richelmyja, nadškofa v Turinu, se je zbral poseben odbor, ki ima namen postaviti v papeževih vrtovih spomenik Kristofu Kolumbu. Papež Pij X. se je zelo zavzel za to misel.

— **Smrt zrakoplovke.** Znana londonska zrakoplovka Lilly Cove se je mislila spustiti z varnostnim padalom iz zrakoplova na zemljo v navzočnosti silne množice gledalcev. A padalo se ni v zraku odprlo in Cove je padla z vso hitrostjo in silo na zemljo. Bila je na mestu mrtva.

— **Za prevažanje izselnikov iz Reke v Ameriko** se snuje velika nova parobrodna družba.

— **Za podžupana v Budapešti** je izvoljen ma g. svetnik Vasiljevič.

— **Visoka starost.** V amerškem mestu Clinton živi 140 let stara Abbie Perham, ki je kot 16letna deklica videla še Washingtona, ko je jezdil s svojimi četami skozi njen rojstni kraj, za njim pa so se drvili angleški vojaki. Starka pa se tudi ponaša, da se po njenih žilah pretaka kri treh plemen. Njen oče je bil sin Indijanke, a belega očeta, a njena mati je bila pristna zamorka. Dasi starka slabo vidi, vendar je še čvrsta. Njen mož je nad 50 let mlajši od nje.

— Poštno pristojbilo zviša tudi Nemčija obenem z Avstrijo, in sicer za lokalni promet.

Loterijske številke.

Gradec, 30. junija 1906: 49, 51, 16, 27, 71.
Dunaj, " " " 56, 6, 76, 81, 47.

Blagajnice

varne pred ognjem in vlomom
prodaja v vseh velikostih
najboljše izdelane firma, ki
obstoji že nad 30 let

S. BERGER

DUNAJ I. Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezi slov. posojilnic“ v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah. 104-96

Proda se

posestvo vl. št. 117 d. o. Petrovče s hišo št. 38 in velikim vrtom ter vl. št. 57, d. o. sv. Neža z vinogradom in gozdom. Površje zemljiških parcel znaša 5 orolov. Posstvo leži ob državni cesti blizu železniške postaje in bi bilo posebno za obrtnika primerno. Natančnejše se izve pri

- JAKOB-U ROTTER, posestniku

(376) v Dobriši vasi, pošta Petrovče. 3-1

Enonadstropna hiša

pri št. Petru, Sav. dol. v popolnoma dobrem stanju je takoj naprodaj. Zelo pripravna je za trgovino ali gostilno. Več se izve pri

Valentinu Škorjanc, posestniku

(374) Debro, št. I. p. Laški trg 2-1

Učenec

ki ima sposobnost in veselje za kupčijski stan, zmožen tudi nemščine v govoru in pisavi, sprejme se v trgovino mešanega blaga pri

J. Razboršek-u

(362) v Šmartnem pri Litiji. 6-3

Ne poročaj se

brez knjige o zakonu dr. Retaua z 39 podobami mesto 3 K samo 1-25 K. Svetovalec za mlade poročenke mesto 6 K samo 3-50 K. Obe deli skupaj samo 4-50 K franko. naprej vposlano ali po povzetju. (255) 30-25 A. GÜNTHER, založnik znanstvenih knjig, kurioznosti, v „Machtlos“, p. Hönebach (okraj KASSEL).

Priloge za valjanje perila (valjarje), pralne stroje, stroje za izžemanje, omare za led najboljše konstrukcije daje

tvrdka

S. Berger

Dunaj I.

Wipplingerstrasse 29.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne proste

(7/a) 104-96

Umetalni ogenj lampijone

v raznih barvah ::

(372) po izredno nizkih cenah prodaja 11
ZVEZNA TRGOVINA v CELJU.

Najcenejše, najodličnejše in najlepše strešno pokritje je

(322) **patent zarezna strešna opeka**
in patent stisnjena zarezna strešna opeka

naravno rdeče žgano in črno impregnirano, katere se dobi pri
D. TOMBAH v Jurovcih pri Ptuj.

Gumi za cepljenje trt
najboljše kakovosti dobiva se v
ZVEZNI TRGOVINI v Celju.

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani

kupuje

! sledeče vrste, smrekovega, jelkovega, borovega, bukovega in hrastovega okroglega lesa (hlode) potem hrastove deščice (frize) po dnevni ceni, kakor tudi **gozde** pripravljene za posekati. !

Ponudbe nasloviti je na

Parno žago Deghenghi v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47. — Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

(8) 100-93

C. kr. notar

dr. F. Strelec

vljudno naznanja, da odpre
z dne 4. t. m. svojo

notarsko pisarno

v Gornji Radgoni.

(373)

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

priloga

kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ministrski, ovični in barvani papir.

Umetalni ogenj lampijoni
Koriandoli (Confetti) Serpentine
Papirnat krožniki Papirnat servijete

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali pol usnje vezane.

Oddjemalne knjižice
po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, kraje, šolske svete, učiteljsko, župnijske urade, okrajne zastope, nžitninske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnat vreče vseli velikosti po najnižjih tovarniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice ametne, pokrajinske in svetilicami od najpreprostejših do najfinejših izpeljave.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačni na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. © Solidna in točna posrednica.